

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia 2011 r.

w sprawie wykorzystania w 2011 r. środków Funduszu Rezerwy Demograficznej na uzupełnienie niedoboru funduszu emerytalnego wynikającego z przyczyn demograficznych

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. W 2011 r. zarządza się wykorzystanie środków Funduszu Rezerwy Demograficznej w kwocie 4 000 000 tys. zł na uzupełnienie wynikającego z przyczyn demograficznych niedoboru funduszu emerytalnego.

2. Kwota określona w ust. 1 może być przekazana do funduszu emerytalnego jednorazowo lub w ratach.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 218, poz. 1690, z 2010 r. Nr 105, poz. 668, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474, Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1725 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235 i Nr 75, poz. 398.

UZASADNIENIE

Ustawa budżetowa na rok 2011 z dnia 20 stycznia 2011 r. (Dz. U. Nr 29, poz. 150) w planie finansowym Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS), w ramach przychodów FUS, oprócz dotacji budżetowej w kwocie 37,1 mld zł, refundacji z tytułu przekazania składek do OFE i samych składek, zakłada wykorzystanie środków zgromadzonych na rachunku Funduszu Rezerwy Demograficznej (FRD) - w kwocie 4,0 mld zł.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.) Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może zarządzić wykorzystanie środków FRD na uzupełnienie wynikającego z przyczyn demograficznych niedoboru funduszu emerytalnego, mając na względzie konieczność zapewnienia wypłaty świadczeń finansowanych z funduszu emerytalnego.

Przewidziana w planie finansowym na 2011 r. dotacja budżetowa dla FUS na uzupełnienie środków na wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo ulegnie wyczerpaniu we wrześniu br. Sprawozdawczość budżetowa za okres styczeń - kwiecień br. wskazuje, że FUS wykorzystał w tym okresie dotację budżetową w łącznej wysokości 16,6 mld zł (44,6% kwoty planowanej).

Z uwagi na zapewnienie wypłaty świadczeń finansowanych z funduszu emerytalnego konieczne będzie zatem jego zasilenie.

W związku z powyższym niezbędne jest, aby rozporządzenie weszło w życie przed dniem 1 września 2011 r.

Należy zauważyć, że zgodnie z art. 112 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, uruchomienie środków FRD może nastąpić nie wcześniej niż w 2009 r. Już w 2009 r. zakładano zatem wystąpienie deficytu FUS wynikającego z przyczyn demograficznych.

Niewątpliwie społeczeństwo polskie ulega systematycznemu starzeniu. Przejawem tego jest wzrastający udział ludności w wieku poprodukcyjnym (60+/65+) w populacji ogółem. Według GUS udział ludności w wieku poprodukcyjnym wzrósł z 15,4% w 2005 r. do 16,8% w 2010 r.

Przyrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym w latach 2010-2015 szacuje się na ponad 950 tys., co spowoduje wzrost udziału tej kategorii osób do 19,4% ogółem. W tym samym okresie liczba osób w wieku 18-59/64 zmniejszy się o ok. 850 tys.

Według długookresowych prognoz demograficznych, zjawisko to będzie narastać w latach następnych.

Poniższe dane przedstawiają przeciętną miesięczną liczbę osób pobierających emerytury wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) od roku 1997.

rok	emerytury (w tys.)
1997	3 204
1998	3 303
1999	3 333
2000	3 365
2001	3 401
2002	3 479
2003	3 590
2004	3 792
2005	3 940
2006	4 390
2007	4 559
2008	4 765
2009	4 981
2010	4996
kwiecień 2011	4979

Źródło: dane ZUS

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który jest adresatem projektowanej regulacji oraz świadczeniobiorcy.

2. Zakres konsultacji społecznych:

Lista partnerów społecznych, do których projekt aktu prawnego zostanie przesłany do zaopiniowania

Organizacje związkowe:

- 1) NSZZ „Solidarność” - ul. Wały Piastowskie 24, 80-855 Gdańsk;
- 2) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych - ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa;
- 3) Forum Związków Zawodowych - Plac Teatralny 4, 85-069 Bydgoszcz.

Organizacje pracodawców:

- 1) Pracodawcy RP - ul. Brukselska 7, 03-973 Warszawa;
- 2) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan - ul. Klonowa 6, 00-591 Warszawa;
- 3) Związek Rzemiosła Polskiego - ul. Miodowa 14, 00-246 Warszawa;
- 4) Krajowa Izba Gospodarcza - ul. Trębacka 4, 00-074 Warszawa;
- 5) BCC – Związek Pracodawców - Plac Żelaznej Bramy 10, 00-136 Warszawa.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z 2009 r. Nr 42, poz. 337 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622) projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, z chwilą wysłania projektu do uzgodnień międzyresortowych.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego, rynek pracy, konkurencyjność gospodarki, w tym przedsiębiorczość oraz na sytuację i rozwój regionalny.

Przekazanie środków z FRD do FUS powoduje zmniejszenie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, co pozytywnie wpływa na sytuację na rynku długu (obniżenie podaży skarbowych papierów wartościowych i możliwy niewielki wpływ na poziom rentowności). Przewiduje się, że przekazanie 4 mld zł z FRD na FUS nie będzie miało znaczącego wpływu na kwotę państwowego długu publicznego (PDP) i będzie wypadkową dwóch wzajemnie znoszących się efektów:

- przekazane środki pozwolą sfinansować ujemny wynik FUS w 2011 r. oraz ewentualną spłatę zobowiązań FUS wobec banków komercyjnych i zmniejszyć saldo pożyczek z budżetu państwa do FUS. Wszystkie te elementy przyczynią się do zmniejszenia PDP w stosunku do wariantu nie przekazania środków z FRD łącznie o ok. 4 mld zł poprzez zmniejszenie długu FUS i jednocześnie zmniejszenie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i długu Skarbu Państwa,
- jednocześnie zmniejszeniu o 4 mld zł ulegną aktywa FRD. Na koniec 2010 r. FRD dysponował środkami w wysokości 10,2 mld zł, z czego 8,4 mld zł ulokowane było w skarbowe papiery wartościowe (SPW). W 2011 r. do FRD przekazywane są znaczące środki z prywatyzacji (zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z przekazywanych środków z prywatyzacji mienia Skarbu Państwa w wysokości 40% przychodów z ogólnej kwoty brutto, pomniejszonej o kwoty obowiązkowych odpisów na fundusz celowy, o którym mowa w art. 56 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397, z późn. zm.), w roku 2011 planowane przychody z prywatyzacji brutto w wysokości ok. 15 mld zł), które mogą być lokowane jedynie w SPW. Należy zatem zakładać, że znacząca większość przekazywanych do FUS środków pochodzić będzie ze zbycia SPW. Nominalna wartość SPW zbywanych przez FRD lub środków z prywatyzacji, które nie zostaną zainwestowane w SPW pomniejszy kwotę podlegającą konsolidacji w wyniku wyeliminowania wzajemnych zobowiązań między jednostkami sektora finansów publicznych dla celów liczenia PDP (zgodnie z art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), a w rezultacie powiększy PDP o kwotę bliską 4 mld zł.

Regulacja wpłynie natomiast na obniżenie dwóch częściowych składników długu publicznego przed konsolidacją: długu Skarbu Państwa oraz długu Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Przedstawione efekty planowanej operacji zostały uwzględnione już w ustawie budżetowej na 2011 r. Oznacza to, że jej oddziaływanie na potrzeby pożyczkowe, sytuację rynkową oraz prognozowany poziom długu dokonało się w praktyce wraz z przyjęciem całego projektu ustawy budżetowej.

Zgodnie z bieżącymi szacunkami stan FRD na koniec 2011 r. powinien wynieść 14,25 mld zł, co oznacza, iż pomimo wykorzystania części środków FRD do zasilenia funduszu emerytalnego, stan funduszu w ciągu 2011 r. wzrośnie o ok. 4 mld zł.

Wykorzystaniem środków FRD zarządza Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na :

- budżety jednostek samorządu terytorialnego,
- rynek pracy,
- konkurencyjność gospodarki, w tym na przedsiębiorczość,
- sytuację i rozwój regionalny.